

**T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Tarih: 03.03.2021
Sayı: 482

Behiç ÇELİK
Mersin Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Katı atıkların ve atık suların oluşturduğu çevre sorunların araştırılarak sürdürülebilir katı atık ve atık su yönetimi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz. 02.03.2021

Behiç ÇELİK
Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Sanayileşme ve kentleşmenin doğurduğu çevre sorunları arasında katı atıklar ve atık sular, ciddi şekilde insanların ve diğer canlıların hayatını tehdit etmektedir. Endüstriyel üretim ve nüfusa oranla daha fazla artan atık miktarı ve çeşidiyle durum tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Evsel atıklar, sanayi atıkları, tüketilen piller, elektronik/teknolojik atıklar, tıbbi atıklar, tarım ve hayvancılık sektörlerinde oluşan atıklar gibi farklı niteliklere sahip atıkların farklı toplama, depolama, değerlendirme, bertaraf süreçlerine tabi tutulması gerekmektedir.

Ülkemizde üretilen çöplerin çoğunluğu kaynağında ayrıştırılmadan düzensiz toplanmaktadır. Toplanan katı atıklar düzensiz depolama alanlarında, daha doğrusu vadilerde, kuru nehir yataklarında, bataklıklarda, orman kenarlarında depolanmakta veya doğrudan deniz ve göllere boşaltılmaktadır. Birçok ilimizde belediyeler entegre katı atık depolama tesisine sahip olmadıkları için azımsanamayacak ölçüde katı atık doğaya dökülerek çöp yığınlarına dönüşmekte; havaya, suya ve toprağa karışan atıklar çevreyi ciddi anlamda kirleterek canlılar için tehlike oluşturmakta ve bölgedeki yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Ayrıştırılmadan toplanan atıklar kısa sürede depolama sahalarının dolmasına sebep olarak yeni depolama sahaları aranmaktadır. Bu durum belediyelerin atık taşıma, depolama ve bertaraf maliyetlerini artırmaktadır. Örneğin Mersin İlimizde kurulan evsel katı organik atıkları işleyen entegre katı atık bertaraf tesisleri bölge için yeterli olmamakta, halen gelişigüzel vahşi depolama şeklinde hazine ve orman arazilerine dökülen çöpler su havzaları için tehlike oluşturmakta ve ciddi çevre sorunlarına neden olmaktadır.

Ülkemizde birçok şehirde ambalaj atıkları sokak toplayıcıları tarafından toplanmaktadır. Toplayıcıların hurdacılara sattığı atıklar, hurdacılar tarafından geri dönüşüm firmalarına gönderilmektedir. Belediyeler tarafından ayrıştırılmadan toplanan katı atıklar sıkıştırılmalı çöp kamyonlarıyla toplanarak taşındığından geri dönüşüm niteliğini koruyamamaktadır. Yapılan kompostlardaki ambalaj atıkları kompost kalitesini düşürmekte, içinde bulunan cam parçaları da tarımsal arazilerde kullanılan kompostların çiftçiler için risk oluşturmaya sebep olmaktadır.

Evsel atıkların plastik, kâğıt, cam, metal, biyolojik atık gibi kaynağında ayrıştırılması, toplanması ve geri dönüşüme kazandırılması ve bertarafı, ekonomiye ve çevreye olumlu katkılar sağlayacaktır. Bunun için belediyelerin sıfır atık yönetim sistemi planlaması, katı atık bertaraf tesislerinin kapasite ve sayılarının artırılması gerekmektedir. Yeni teknolojiye sahip bu tesislerde biyogazdan elektrik enerjisi ve kompost elde edilerek ekonomik değer de sağlanacaktır. Ayrıca bu tesislerden çıkan yan ısı, seraları ve konutları ısıtmada da kullanılabilir. Ayrıca bu tesislerden çıkan yan ısı, seraları ve konutları ısıtmada da kullanılabilir.

Ambalaj bedeli, depozito, poşet ücreti gibi mali araçlar da sürdürülebilir katı atık yönetiminde kullanılabilir. Mümkün olduğu kadar az atığın üretilmesi, ayrıştırılması ve geri dönüşümü konusunda toplumsal bilincin de eğitim ve kampanyalarla yaygınlaştırılması gerekmektedir.

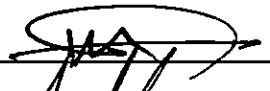
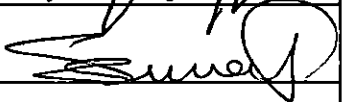
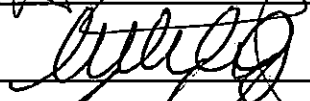
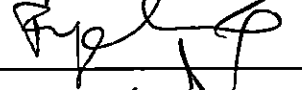
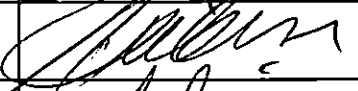
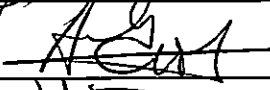
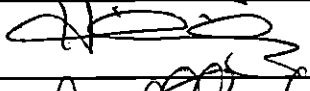
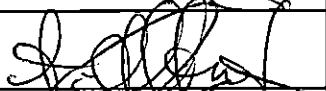
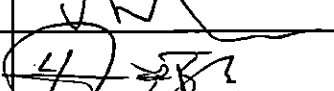
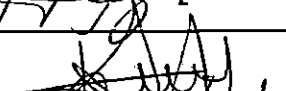
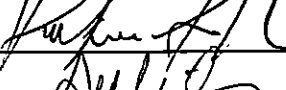
Sıvı atıklar ise atık yönetiminin diğer bir boyutudur. Kentsel kanalizasyon sistemleri artık farklı kurgulanmalıdır. Yağmur hasadı yöntemlerinin uygulanması, duş ve lavabo sularının tuvaletlerde kullanılabilmesi, yeni kentsel atık su alt yapısının örneklerindendir. Vahşi depolamaya konu katı atıklardan sızan suların, kanalizasyon ve diğer atık suların yüzey ve

yeraltı sularını kirletmemesi için uygun uzaklaştırma, arıtma ve kullanma sistemleri hayata geçirilmelidir.

Bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile büyükşehir belediyelerine katı atıkların ve atık suların sürdürülebilir bütünleşik yönetiminde önemli görevler düşmektedir.

Katı atıkların ve atık suların azaltılması, toplanması, değerlendirilmesi ve bertarafı, kısacası yönetimindeki sorunların araştırılarak sürdürülebilir politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılması elzem görülmektedir.

Meclis Araştırma Önergesi İmza Cetveli

	ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
1	Metin Ergun	Malatya	Me. Er
2	Huseyin Örs	Trabzon	
3	Aydan Adnan Sezgin	Aydan	
4	Senol Suna	Sakarya	
5	Ayhan Erek	Aksaray	
6	Bedri Yaşar	Samsun	
7	Ahat Andican	İstanbul	
8	Rehrettü's Yelmez	Konya	
9	Metanet Çelhaoğlu	Adana	
10	Hasan Şubası	Antalya	
11	Ahmet Kemal EROZAN	Bursa	
12	İmam Hüseyin Filiz	Gaziantep	
13	Ayhan Altıntaş	Ankara	
14	Ferida Baha	Antalya	
15	Naci Cindir	Bursa	
16	Yavuz Ağralıoğlu	İstanbul	
17	Koray Aydın	Ankara	
18	Zeli Hakem Lıpa	Mersin	
19	Aylin Cesur	İsparta	
20			